

Rabih Alameddine

Prin celălalt capăt al telescopului

Traducere din limba engleză
și note de Ona Frantz

POLIROM
2023

Cuprins

Ne învârtim și ne tot învârtim.....	9
Tu m-ai pus s-o fac	16
Conduci cu schimbătorul, zbori cu măturoiul.....	18
Cum am învățat să conduc mașina	21
Un sătuc pe nume Skala Sikamineas	23
Necazul cu Emma.....	26
Dansul cu Marley	34
Marea, marea.....	38
Arta mersului pe jos.....	41
Tu, scriitorul.....	48
Am ratat la mustață întâlnirea cu tine	50
Iată, vine o bărcuță.....	52
Familia mea	67
Familia ta	71
Ia tu pupărul meu.....	73
Familia.....	76
Mama mea și desfăcătorul de conserve.....	81
Drăcușorii mici se duc în tabără.....	85
Tu, imigrantul.....	91
Bun-venit în Moria, doamnelor și domnilor.....	94

Tu, epava emoțională	98
Tuturor ne-ar prinde bine o mică ruptură.....	100
Dincolo de curcubeu.....	103
Ce întrebări să pui la o lectură publică.....	106
Cum să-i stârnești gelozia lui Liberace.....	109
Cum devii occidental.....	112
Balada lui Jeff GoFundMe.....	121
Doctori în <i>drag</i>	125
Tu în <i>drag</i>	130
Femeile: doamna Peel și Jennifer	134
Pe drum spre Skala Sikamineas.....	148
Transgenderul Tiresias și Marea Zeiță.....	151
Era să dai peste mine, domnule Lunatic.....	154
Cum să nu te porți cu copilul tău după un accident	156
Dacă nu găsești o mătură, încearcă cu un Jaguar	158
Băiatul ăla, Icar	160
Cum să jefuiești un magazin armean de bijuterii.....	164
Fiecare țară se alege cu refugiații pe care-i merită.....	170
Oricum l-ai numi, tot terorist e.....	174
Cum să-ți întâmpini fratele.....	179
În măsura posibilităților, evitați să faceți cancer la ficat.....	185
Adulmecarea posteriorului în Vest.....	189
Cum să fii trans în Raqqa	195
Nu ți se potrivește măritișul când ai zece ani	198
Care „noi“ și care „ei“?.....	202
Cum să faci față furiei. Instrucțiuni... Poate un exemplu... Eh, las-o baltă.....	206

Cum să alegi cântecul potrivit pentru un înec în masă.....	208
Cum să alegi cea mai bună metodă de a-i face față unui bătăran	211
Cum să alegi cea mai bună nuanță de ruj cu care să te dai când mergi la spital.....	213
Cum să furi o baie.....	217
Spitalele seamănă mult între ele, slujbele, la fel	219
Când nu știi ce să spui, ia un fursec.....	225
În timpul unei crize a refugiaților, ar trebui să ascuți o soprană	231
Necazuri femeiești	233
Cine nu-i cu noi e cu teroriștii.....	240
Dar tu cam cât de <i>butch</i> ești?	243
Cuvinte grele	246
Teoria pierderii în viziunea bătrânei.....	249
Pierderea pierderii care a fost.....	255
Teoria pierderii în viziunea mea	256
Ce miroase așa?	258
Facultățile mintale	259
Cum să-i scrii unei fete.....	262
Cum se întreține casa visurilor.....	264
Refugiații violatori nu sunt bineveniți.....	272
Ajunul Anului Nou, la Köln.....	276
Peștera Shanidar.....	278
Malawi, dragostea mea.....	280
Băiatul care preface în aur tot ce atinge s-a atins pe sine.....	286
Slavă ție, mărețule Harold	289

Planifică-ți luna de miere pe o insulă grecească.....	295
Botează-te ca să ai acces la produse pentru păr mai bune.....	298
Care-i problema cu mirodeniile grecești?.....	301
Te-am prins în sfârșit, în sfârșit te-am prins.....	303
Câte o fată în fiecare port, dar toți băieții într-unul singur.....	308
Învață o limbă nouă, culcă-te cu un spion.....	318
Oricum l-ai numi, un copilaș e tot un copilaș.....	320
Încă un kurd, încă un înec.....	323
Cum să fii nemuritor, în viziunea bunicii mele.....	325
Recapătă-ți virginitatea cu creme hidratante.....	332
Dați-mi autonomia și dați-mi moartea.....	337
Cum să trăiești în mijlocul haosului, în viziunea mătușii tale.....	340
Diomede în Congo.....	347
Cum îndrumi un băiat să devină bărbat cu ajutorul coniacului.....	349
Cum îți iei la revedere în siriană.....	353
Cum spui noapte bună în libaneză.....	359
Plonjarea.....	362
<i>Mulțumiri</i>	367

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Dan Croitoru.

Rabih Alameddine, *The Wrong End of the Telescope*

Copyright © 2021 by Rabih Alameddine
All rights reserved

© 2023 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © Tuchong-Microstock4/Depositphotos.com

www.polirom.ro

Editura POLIROM

lași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700505
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

ALAMEDDINE, RABIH

Prin celălalt capăt al telescopului / Rabih Alameddine; trad. din lb. engleză
și note de Ona Frantz. – Iași: Polirom, 2023

ISBN: 978-973-46-9294-1

I. Frantz, Ona (trad.; note)

821.411.21

Printed in ROMANIA

Cum să-ți întâmpini fratele

Am ajuns să apreciez ceva mai mult Aeroportul Mytilene la a doua vizită acolo. Era atât de mic, încât am văzut avionul aterizând cu câteva minute înainte să ajung acolo și am știut că e zborul lui Mazen de la Atena. M-am temut c-o să întârzie, dar mi-am parcat foarte ușor Opelul închiriat și, practic, am avut de mers pe jos douăzeci de secunde până la terminal.

Iar se anunța ploaie. Fărâmele de cer de un albastru înnebunitor păreau să se restrângă ca o armată încercuită de inamic, deja înfrântă, devenind tot mai palide și mai vulnerabile, iar soarele, tot mai puțin convingător. Pe pavajul din fața clădirii joase a aeroportului, un bărbat care purta un fel de uniformă presăra semințe, porumbeii adunându-se ca o ghirlandă în jurul lui. Mâna i se cufunda într-o pungă de plastic, revenind cu alte și alte semințe de azvârlit. Cercul porumbeilor se dilata și se contracta ca o inimă care bate.

Cu spatele la mine, Mazen urmărea misterul etern al benzii de bagaje. Am fluturat din mâini ca dansatorul gonflabil, dar tocmai își ridica bagajul și nu m-a observat. Paznicul, care ședea la locul lui, plictisit, n-a vrut să mă lase să trec, mi-a cerut să aștept dincolo de linia galbenă din dreptul lui. Mazen, trăgându-și valiza pe roți, a trecut

pe lângă mine, s-a uitat în stânga, s-a uitat în dreapta. M-am apropiat din spate și l-am strâns în brațe, strecurându-mi mâinile pe sub coatele lui, în jurul toracelui. Frate-meu, eternul încrezător, nici n-a tresărit. De ce-ar fi fost surprins? Nu se trezea toată lumea îmbrățișată pe nepusă masă în aeroporturi? Când eram copii, îmi plăcea să sar pe el, mai ales când era întors cu spatele la mine. Rămâneam agățată de gâtul lui, strângându-i mijlocul cu picioarele. Acum eram amândoi prea bătrâni ca să repet figura. Aveam însă aceeași înălțime, aceeași greutate. Ne potriveam perfect când ne cuibăream unul într-altul.

— Bună dimineața, doamnă, a spus el cu cea mai blândă voce cu putință.

M-a apucat de brațe, dar încă nu s-a întors.

— Dacă-mi permiteți, vă voi reține atenția cu informații despre cel mai nou fond al nostru, care are, după părerea mea, un raport între risc și recompensă numai bun ca să se bucure de aprecierea cuiva ca dumneavoastră!

Am râs amândoi. Gluma lui copilăroasă trimeea la o conversație anterioară în care mă întrebasese ce să facă el în Lesbos, cum să-i ajute el pe refugiați. Îmi spusese că singurul lucru la care se pricepe cât de cât e vânzarea de acțiuni, în cel mai fericit caz. Era agent de bursă la Merrill Lynch din Beirut. Nu credea c-ar putea să întâmpine bărcile cu cele mai recente portofolii de investiții. *Mă scuzați, doamnă, doriți să vă explic cum funcționează un plan de economii pentru familie?*

Mi-a venit în minte o amintire. El avea opt ani, eu, șapte. În camera noastră, pe podea, ședeam unul lângă altul, șold lângă șold, de parcă eram doi copaci, ram cu ram atingându-se, rădăcinile noastre, picioarele, încolăcite.

Imaginea asta – amintirea asta – nu-mi mai revenise în minte de niște ani buni. Mazen ținea o muscă în pumnul închis lejer. A repetat gestul pe care îl făcea tatăl nostru de fiecare dată când era rândul lui la table. A scuturat mâna cu putere, ca și cum ar fi ținut în ea o pereche de zaruri, m-a pus să suflu peste ea pentru noroc și, cu un gest plin de eleganță, a aruncat pe podea insecta buimacă. Am urmărit găza năucită cum încearcă să-și dea seama ce se-ntâmplă cu ea. S-a târât pe jos în cercuri mici, ea și confuzia ei, incapabilă, o vreme, să se înalțe în aer. Așa făceam de fiecare dată când prindeam o muscă.

Mazen, dragul meu Mazen.

Noi doi aveam un legământ de sânge, la propriu. Eu aveam opt ani, el nouă. Auzise că doi oameni care își dau mâna sângerând devin frați de sânge. Voiam și noi să facem la fel. N-am stat să ne gândim că deja suntem frați. Ne-am spus că ritualul are să ne apropie atât cât pot fi de apropiați doi oameni pe lume. Aveam să stăm umăr la umăr chiar de-ar fi să ne atace monștri înarmați cu săbii sau dragoni scuipători de foc. Cu un spin de scaiete, ne-am înțepat în degetele arătătoare și-am dat mâna, pecetluindu-ne contractul.

Când cordonul ombilical familial a fost pârjolit, m-a apucat o asemenea furie pe mama și pe tata, care îi lua mereu partea, încât am simțit că pot să mă împac cu ruptura aceea. Poate chiar m-aș fi convins singură că ar fi o ușurare binevenită dacă n-aș mai avea nimic de-a face cu ei. Dar să rupă Mazen legătura cu mine? Așa ceva... așa ceva nu puteam accepta. La început mi-am orientat către el furia disproporționată. Am luat hotărârea să nu-i mai vorbesc în viața mea, nici măcar dacă venea să-mi cerșească iertarea. Nici dacă traversa deșertul în genunchi ca să-și ispășească

păcatul, tot nu aveam să mă îndur. Nu, eram convinsă că n-aveam să-l iert niciodată pentru trădarea lui. Mi-am îmbrăcat inima în fier și i-am dat înainte cum am putut, a fost o ruptură curată.

Dar, de fapt, rupturile nu sunt niciodată curate, nu există așa ceva.

În 1987, la câțiva ani după ruperea relațiilor, am primit un plic de la Beirut, de la Mazen, în care nu era nimic altceva decât o fotografie alb-negru. În fața grupului compact de cutii poștale din holul întunecat al blocului în care locuiam, am rupt clapeta plicului și-am încercat să-mi dau seama de ce mi-ar trimite Mazen o fotografie cu el și cu mireasa lui. Nici un bilet, nici măcar un singur cuvânt, doar un banal portret de nuntă: cuplul ieșind din biserică, un Mazen tânăr, rotofei și bucălat, începând s-o ia pe urmele lui taică-său, cu costum negru și cravată, un zâmbet radios pe figură, boabe de orez lipite de freza dată meticolos cu gel. Vizibil amorezat, își sorbea din ochi mireasa, în timp ce ea, cu părul vopsit șuvițe și împodobit cu gardenii, se uita seducător la cameră, zâmbetul ei lasciv proclamând: *O să-i acord lui noaptea nunții, iar după aceea, orice e posibil.*

De ne-am fi vorbit la vremea aceea, l-aș fi avertizat pe bietul Mazen. Au divorțat după zece ani de iad. Ea l-a părăsit pentru nu știu ce milionar slinos cu care avea o aventură.

Pe-atunci n-am înțeles ce încearcă Mazen să facă. Dacă voia să ia legătura cu mine, de ce să-mi trimită o poză? De ce nu o scrisoare, un apel telefonic? Ce credea, că țicneala asta o să mă facă să-i iert duplicitatea? Făcuserăm un pact. Era cel mai bun prieten al meu, singurul. Cosemnatari ai unui legământ, împărțiserăm patul în primii zece ani ai

vieții mele, lipiți amândoi de aceleași cearșafuri de bumbac. Când aveam un coșmar, mă strecuram mai aproape și-l strângeam în brațe cu înverșunare. Vorbele lui îmi picurau alinare în urechi. Coșmarul nu-i real, îmi spunea. Și-apoi m-a abandonat. Ce-și închipuia el, că inima mea fortificată are să fie ușor de străpuns?

Am șovăit, neștiind ce să fac. Îmi doream să-l rănesc. Fir-ar el să fie! Am hotărât să mă port la fel. I-am trimis ca răspuns o fotografie cu Francine, cu mine și cu sânii mei înmuguriți. Pe-atunci eram tinere și îndrăgostite, ceea ce se reflecta și în poză. Eram grămadă una pe alta în parcul Cambridge Common, aureolate de strălucirea magnifică a soarelui și de un nor furios de țăntări.

Mazen s-a furișat înapoi în viața mea, strecurându-se în apă cu o pagaie silențioasă. Ne-am tot trimis fotografii unul altuia ani de zile, dar n-am schimbat nici o vorbă; relația noastră se reducea la o corespondență vizuală. Abia mai târziu, când a venit în vizită la mine pentru prima dată, am aflat că depusese un jurământ în fața mamei: să-și taie limba dacă-mi va adresa fie și un singur cuvânt; să-și taie un deget dacă îi va scrie vreo literă ciudatului familiei. La vremea aceea însă, îmi doream să spună ceva, orice. Îmi doream să-mi trimită mai mult decât o fotografie, dar am refuzat să-i cer. În schimb, el îmi trimitea o poză care îl înfățișa pe o plajă din Beirut, iar eu îi răspundeam cu una în care apăream plimbându-mă pe Lakefront Trail. Am primit un instantaneu cu fiul lui și i-am trimis la schimb o fotografie cu pisicile mele. Am refuzat să cedez. Eu eram cea puternică.

Când mi-am luat prima slujbă, buletinul informativ al spitalului a publicat o fotografie pixelată cu șeful secției

de chirurgie și cu mine în halate albe imaculate, cu obligatoriile stetoscoape în jurul gâtului. Cum o fi găsit Mazen buletinul ăla, habar n-am. Am primit o poză cu el ținându-și fiica în poală și cuprinzând-o cu un braț, în timp ce cu mâna stângă ținea înspre cameră buletinul, cu numele meu potrivit în dreptul inimii lui.

El a cedat primul. În 1997 am primit un portret de zece pe cincisprezece al fiului său, căruia îi curgea puțin sânge din nas, o poză făcută în grabă, pe lumină slabă, probabil la un bec din baie. Pe chipul de zece ani, un fir de sânge se prelingea din nas până la buza de sus, descria o acoladă pe lângă colțul gurii și cobora pe bărbie. Nu-l durea nimic pe băiat; se uita întrebător la cameră, probabil neștiind ce-i venise lui taică-său s-o scoată.

Când am văzut imaginea, mi-am ținut respirația preț de-o bătaie de inimă, sau două, sau trei. Pe spatele fotografiei, Mazen scrisese: „Pe tine te văd întruna“.

Fieru-i fier până-i rugină.

Când aveam zece ani, un bătaș de la școală m-a îmbrâncit într-un perete. Mi-a curs sânge din nas. Mazen, de unsprezece ani pe-atunci, m-a dus la spălător și m-a ajutat să-mi curăț fața. Am pierdut amândoi două ore de curs ascunzându-ne la baie ca să ne strângem în brațe. Fața băiatului din fotografie era o reproducere a ceea ce văzusem în oglindă în ziua aceea. Fiul lui Mazen semăna mai mult cu mine decât cu taică-său.

Răspunsul meu n-a inclus nici o poză. Ca și el, am început cu o singură frază, incipitul tuturor conversațiilor ulterioare. În mijlocul unei foi albe, am scris: „N-am încetat niciodată să-ți duc dorul“.